

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
KANTONALNI SUD SARAJEVO

1

2017

**BILTEN GRAĐANSKOG ODJELJENJA
KANTONALNOG SUDA U SARAJEVU**

Uređivačko vijeće:

Predsjednik Vijeća:
Jasmin Jahjaefendić

Sanela Kovač-Grabonjić

Svjetlana Milišić-Veličkovski

Amina Begović

Amra Muhibić

Emina Kurtović-Sabljica

Jasmina Muratović

Nađa Seferović

Izdavač:

Kantonalni sud u Sarajevu

Sadržaj

STVARNO PRAVO	3
1. SMETANJE POSJEDA	3
OBLIGACIONO PRAVO - OPĆI DIO	4
2. NIŠTAVNOST UGOVORA	4
3. PONIŠTENJE UGOVORA	5
OBLIGACIONO PRAVO - NAKNADA ŠTETE	7
4. NEMATERIJALNA ŠTETA	7
5. NAKNADA ŠTETE	7
6. PREDAJA U POSJED STANA I NAKNADA ŠTETE ZA IZGUBLJENU DOBIT.....	8
7. ZASTARA POTRAŽIVANJA	9
8. VISINA NAKNADE ŠTETE	10
OBLIGACIONO PRAVO - UGOVORI	11
9. ODGOVORNOST ZA PRAVNE NEDOSTATKE, KOMISIONI UGOVOR	11
10. NIŠTAVNOST UGOVORA O KREDITU	12
PRIVREDNO PRAVO	13
11. PRAVO NA RASKID UGOVORA	13
12. OBLIGACIONO PRAVO - ČLAN 143. ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA	13
13. ČLAN 18.a STAV 2. ZAKONA O PRESTANKU PRIMJENE ZAKONAO NAPUŠTENIM STANOVIMA	14
14. PRAVA IZ KUPOPRODAJNOG UGOVORA ZAKLJUČENOG SA BIVŠOM SSNO	15
15. RASKID UGOVORA O KORIŠTENJU STANA.....	16
16. PRODAJA STANA - VOJNI STAN	16
RADNO PRAVO	18
17. ZASTARA NOVČANIH POTRAŽIVANJA IZ UGOVORA O DJELU	18
NASLJEDNO PRAVO	19
18. NUŽNI NASLJEDNICI	19
19. PRAVO NA NUŽNI NASLJEDNI DIO.....	19
PORODIČNO PRAVO	21
20. IZDRŽAVANJE DJETETA.....	21
PARNIČNI POSTUPAK	22
21. STVARNA NADLEŽNOST OPĆINSKOG SUDA, RJEŠAVANJE O ZAKONITOSTI UPRAVNOG AKTA	22
22. IZBERIVA MJESNA NADLEŽNOST	22
23. RASPRAVLJANJE O PROTIVTUŽBENOM ZAHTJEVU	23
24. ODLAGANJE ROČIŠTA	24
25. STRANAČKA SPOSOBNOST PRAVNOG LICA	24
26. NEPOŠTIVANJE SUDA	25
STEČAJNI POSTUPAK	26
27. PRIJAVA POTRAŽIVANJA U STEČAJNOM POSTUPKU	26
28. NAMIRENJE RAZLUČNOG POVJERIOCA IZ ZALOŽENE NEKRETNINE	27
IZVRŠNI POSTUPAK	28
29. ATRAKCIJA NADLEŽNOSTI	28
VANPARNIČNI POSTUPAK - PRIZNANJE STRANE SUDSKE ODLUKE	30
30. UVJETI ZA PRIZNANJE STRANE SUDSKE ODLUKE	30

STVARNO PRAVO

1. Smetanje posjeda

Član 83. i 84. Zakona o vlasničkopravnim odnosima

Odluka u sporu zbog smetanja posjeda ne rješava spor o pravu na posjed.

Visinu novčane kazne za postupanje suprotno zabrani uznemiravanja posjeda određuje sud u izvršnom postupku.

Iz obrazloženja: Prema odredbi člana 83 Zakona o vlasničko-pravnim odnosima u posjedovnim parnicama samo štiti posjed i ostvaruje uspostava prijašnjeg posjedovnog stanja, a isključeno je raspravljanje o pravu na posjed, pravnom osnovu posjeda i savjesnosti posjeda pa su bez osnova navodi žalbe da je sud propustio cijeliti dokaze: ugovore o kupoprodaji, odnosno o poklonu predmetnog prostora koje je tužitelj zaključivao sa dijelom etažnih vlasnika i o statusu zajedničke prostorije.

Odlukom donesenom u ovom sporu ne rješava se spor stranaka o pravu na posjed, a stranke imaju mogućnost da pokrenu drugi spor u kome će ostvariti pravo na posjed ili neko drugo pravo. Vlasnici svoje pravo na vraćanje stvari mogu ostvariti samo vlasničkom tužbom (reivindicatio) u postupku pred sudom, a ne nasilnim ponašanjem kako je pravilno zaključio prvostepeni sud.

Prema odredbi člana 84 Zakona o vlasničko-pravnim odnosima, odlukom o zahtjevu za zaštitu zbog smetanja posjeda sud određuje zabranu daljeg uznemiravanja posjeda pod prijetnjom novčane kazne, odnosno vraćanje oduzetog posjeda, kao i druge mjere potrebne za zaštitu od daljeg smetanja posjeda. Međutim sud u parničnom postupku ne određuje visinu novčane kazne jer je to stvar postupka izvršenja ukoliko tuženi sami dobrovoljno ne izvrše nalog iz odluke suda, zbog čega je žalba tuženih u ovom dijelu osnovana pa ju je valjalo uvažiti.

Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 041352 10 Gž od 28.05.2014. godine

OBLIGACIONO PRAVO - OPĆI DIO

2. Ništavost ugovora

Član 103. i 104. Zakona o obligacionim odnosima

Ništav je ugovor koji je zaključila osoba koja usljed psihičke bolesti nije bila poslovno sposobna, bez obzira što joj u vrijeme zaključenja ugovora poslovna sposobnost nije bila oduzeta sudskom odlukom.

U slučaju utvrđenja ništavosti ugovora, sud o vraćanju primljenog u skladu s odredbom člana 104. Zakona o obligacionim odnosima odlučuje na zahtjev stranke, a ne po službenoj dužnosti.

Iz obrazloženja: Suprotno navodima žalbi prvotuženog i drugotužene, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno cijenio sve izvedene dokaze, te na osnovu takve ocjene pravilno utvrdio činjenično stanje u pogledu postojanja poslovne sposobnosti na strani tužiteljice u vrijeme zaključenja ugovora od 30.05.2007. godine. Pravilno je prvostepeni sud cijenio nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke, te utvrdio da je duševno oboljenje tužiteljice, zbog kojeg nije bila u stanju štiti svoja prava i interese, postojalo kako 13.04.2006. godine - od kada datira nalaz psihijatra kojim je kod tužiteljice ustanovljen definitivni raspad psihičkih funkcija odnosno definitivna demencija, tako i na dan 16.08.2007. godine, kada je sačinjen drugi nalaz specijaliste neuropsihijatra. Kako je predmetni ugovor zaključen u vremenskom intervalu između ta dva nalaza, dakle, nakon što je tužiteljici dijagnosticirano trajno oštećenje psihičkih funkcija, koje je prema nalazu i mišljenju vještaka neizlječivo, pravilan je zaključak prvostepenog suda da je opisano psihičko stanje kod tužiteljice postojalo i u vrijeme zaključenja tog ugovora.

Neosnovano drugotuženi prigovara da je prvostepeni sud propustio cijeliti i druge dokaze koji su izvedeni radi utvrđivanja sposobnosti tužiteljice za zaključenje predmetnog kupoprodajnog ugovora. Prvostepeni sud je, naime, pravilno u svojoj presudi obrazložio da svjedoci i stranke, za razliku od vještaka neuropsihijatra, nisu kvalifikovani za davanje mišljenja o duševnom stanju tužiteljice na dan zaključenja predmetnog ugovora, te stoga, ni po mišljenju ovog suda, ovi iskazi nisu bili relevantni za utvrđivanje navedene okolnosti.

Takođe je pravilan zaključak prvostepenog suda da nije od značaja činjenica da je tužiteljici poslovna sposobnost oduzeta sudskim rješenjem tek 24.01.2008. godine, jer izvedeni dokazi, koje je prvostepeni sud pravilno cijenio, upućuju na zaključak da tuželjica poslovnu sposobnost nije imala niti na dan zaključenja predmetnog kupoprodajnog ugovora.

Pravilno je prvostepeni sud na ovako utvrđeno činjenično stanje primijenio relevantne odredbe Zakona o obligacionim odnosima, jer je za zaključenje ugovora neophodno postojanje poslovne sposobnosti svih ugovornih strana. (član 56. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima - "Službeni list SFRJ" broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, "Službeni list RBiH" broj 2/92 i 13/94, "Službene novine FBiH" broj 29/03).

Kako je u konkretnom slučaju nedostajala poslovna sposobnost jedne ugovorne strane, pravilno je prvostepenom presudom utvrđeno da je ugovor zaključen između tužiteljice i prvotuženog ništav u smislu odredbe člana 103. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima. S obzirom da ništav ugovor ne proizvodi bilo kakvo pravno dejstvo, te da se sudskom presudom samo utvrđuje postojanje ništavosti, tj. konstatuje već postojeće pravno stanje, osnovan je i zahtjev tužiteljice da se u zemljišnim knjigama uspostavi stanje koje je prethodilo zaključenju tog ugovora i briše založno pravo u korist drugotuženog. Naime, prvotuženi na osnovu ništavog ugovora nije mogao steći pravo vlasništva na predmetnom stanu, pa ni sporazum o zasnivanju hipoteke na tom stanu koji je zaključio sa drugotuženim nije mogao proizvesti pravno dejstvo.

Nije osnovan navod žalbe prvotuženog da je sud morao u skladu s odredbom člana 104. Zakona o obligacionim odnosima naložiti tužiteljici da prvotuženom vrati iznos primljen na ime kupoprodajne cijene po osnovu ništavog ugovora. Ovom odredbom predviđeno je da je svaka ugovorna strana u slučaju ništavosti ugovora dužna vratiti drugoj ugovornoj strani sve ono što je primila po osnovu takvog ugovora. Sud, međutim, o ovoj obavezi druge ugovorne strane ne može odlučivati po službenoj dužnosti, već isključivo ukoliko se u tom smislu istakne protivtužbeni zahtjev. Prema načelu dispozitivnosti iz člana 2. stav 1. Zakona o parničnom postupku, sud u parničnom postupku odlučuje isključivo u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku, te bi odlučivanje o obavezi tužiteljice na vraćanje primljenog predstavljalo odlučivanje iznad granica zahtjeva postavljenih tokom parničnog postupka.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 053906 11 Gž od 21.11.2014. godine, potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 053906 15 Rev od 07.07.2016. godine

3. Poništenje ugovora

Član 111. Zakona o obligacionim odnosima

Sud odlučuje u granicama tužbenog zahtjeva. Pri odlučivanju o tužbenom zahtjevu kojim se traži poništenje kupoprodajnog ugovora, sud nije ovlašten ispitivati postojanje razloga ništavosti takvog ugovora i tužbeni zahtjev usvojiti iz tih razloga.

Iz obrazloženja: Razmatrajući navode žalbe, ovaj sud je našao da je pravilno žalbom prigovoreno da je prvostepeni sud u konkretnoj pravnoj stvari pogrešno primijenio materijalno pravo. Iz obrazloženja prvostepene presude proizlazi da je prvostepeni sud cijenio da su pojedine odredbe predmetnog ugovora o kupoprodaji ništave u smislu člana 103. Zakona o obligacionim odnosima te je tužbeni zahtjev usvojio iz tog razloga.

Tužbenim zahtjevom, međutim, ne traži se utvrđenje ništavosti, već poništenje predmetnog kupoprodajnog ugovora, te je prvostepeni sud morao cijeniti da li postoje uslovi da se udovolji tako postavljenom tužbenom zahtjevu.

Naime, uzroci koji dovode do nevažnosti ugovora su različiti, pa su različite i posljedice koje proizvode, tako da neki uzroci, usljed svog značaja, dovode do apsolutne ništavosti ugovora, a drugi, kojima se povređuju interesi ugovorača, za posljedicu imaju relativnu ništavost ugovora. Ukoliko se tužitelj poziva na razloge apsolutne ništavosti, onda može tužbom tražiti samo utvrđenje ništavosti ugovora, a ne njegov poništaj, jer ništav ugovor po samom zakonu ne proizvodi pravno dejstvo, tako da presuda ima deklaratoran karakter, dok je u slučaju poništenja dejstvo presude konstitutivno.

Pravna zaštita koja se traži tužbom za poništenje ugovora, dakle, u potpunosti je različita od one koja se traži tužbom za utvrđenje ništavosti, različiti su razlozi koji mogu dovesti do poništenja odnosno ništavosti, a različita je i aktivna legitimacija, jer zakon pravo isticanja ništavosti ugovora priznaje svakom zainteresovanom licu, dok pravo da traže poništenje ugovora imaju samo ugovarači.

S obzirom na izloženo, pogrešno je prvostepeni sud primijenio materijalno pravo kada je, iz razloga predviđenih članom 103. Zakona o obligacionim odnosima – za koje je na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja utvrdio da postoje – poništio ugovor o kupoprodaji zaključen između prvotuženog i drugotuženog. Naime, ugovor koji je ništav u smislu člana 103. Zakona o obligacionim odnosima, nikada nije ni bio valjan, pa se ne može naknadno poništiti.

S druge strane, razlozi za poništenje ugovora su sasvim različiti od onih iz člana 103. Zakona o obligacionim odnosima, te su propisani odredbama člana 111. u vezi sa članom 112. Zakona o obligacionim odnosima. U konkretnom slučaju, međutim, tokom postupka nije dokazano da postoji bilo koji od razloga za poništenje ugovora iz člana 111. Zakona o obligacionim odnosima, niti tužitelji – koji nisu ugovorne strane, imaju aktivnu legitimaciju da traže poništenje ugovora o kupoprodaji zaključenog između prvotuženog i drugotuženog. Zbog toga, po mišljenju ovog suda, tužbeni zahtjev nije osnovan, te ga je valjalo odbiti u cjelosti.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 P 009806 09 Gž od 12.06.2013. godine, potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 386711 13 Rev od 25.03.2014. godine

OBLIGACIONO PRAVO - NAKNADA ŠTETE

4. Nematerijalna šteta

Član 200. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima

Sud je u obavezi nalaz i mišljenje vještaka cijeniti kritički kao jedan od dokaza koji sudu pomaže pri utvrđivanju pravične novčane naknade koja pripada oštećenom.

Iz obrazloženja: Do povrjeđivanja tužitelja je došlo usljed udara staklenom pivskom flašom. Prema nalazu vještaka medicinske struke kod tužitelja postoji vidljivi kožni ožiljak na lijevom obrazu koji predstavlja kozmetski defekt, vidno naglašen koji se ne može prikriti i zbog čega tužitelj trpi duševnu bol. Na ročištu za glavnu raspravu vještak je pojasnio da se ožiljak može kozmetički prikriti, ali da je u svakom slučaju vidljiv, ali se nije izjasnio o stepenu naruženosti kako se osnovano navodi u žalbi. Međutim, sud je u obavezi nalaz i mišljenje vještaka cijeniti kritički kao jedan od dokaza koji sudu pomaže pri utvrđivanju pravične novčane naknade koja pripada oštećenom. Imajući u vidu da ne postoje medicinski objektivizirani kriteriji na osnovu kojih liječnik - sudski vještak može odrediti stepen naruženosti, to je sud u obavezi formirati svoje stajalište shodno uobičajenim životnim iskustvenim mjerilima prema kojima se procjenjuje stepen naruženosti, a koji se prožimaju sa etičkim i kulturnim običajima sredine u kojoj oštećeni živi. Imajući u vidu da je ožiljak na licu tužitelja vrlo uočljiv i da je isti svjestan da to kod drugih izaziva nepovoljan utisak, a kod njega stvara duševne patnje, to je prvostepeni sud osnovano tužitelju dosudio naknadu na ime naruženosti iako je vještak medicinske struke istu definisao kao kozmetički defekt, što podrazumjeva slabo naruženje, a nije se izričito izjasnio o stepenu naruženosti.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 108615 11 GŽ od 21.05.2015. godine

5. Naknada štete

Član 189. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima

Štetnik je odgovoran za naknadu štete zbog izmakle koristi ako korist nije ostvarena, ako postoji određeni stepen izvjesnosti da bi bila ostvarena, kao i dopuštenost osnova po kome bi bila ostvarena.

Iz obrazloženja: U toku prvostepenog postupka je utvrđeno da je tuženi obavljajući funkciju direktora u okviru svojih ovlaštenja izvršio povrat robe zbog nemogućnosti plaćanja u ugovorenom roku dobavljaču na njegov pismeni zahtjev rukovodeći se ugovorenom klauzulom da roba do plaćanja pune cijene ostaje u njegovom vlasništvu. Tužitelj nije dokazao nastalu štetu kao posljedicu postupanja tuženog, odnosno da je robu koja je vraćena mogao prodati i ostvariti dobit prema redovnom toku stvari, a čije je ostvarenje spriječeno štetnikovom radnjom. Za usvajanje tužbenog zahtjeva nije bilo dovoljno utvrditi samo činjenicu da je tuženi vratio robu, već je obaveza tužitelja bila da dokaže izvjesnost izmakle koristi i to da je vraćenu robu mogao prodati, odnosno morao je dokazati da je šteta nastala.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 042571 10 Gž od 28.11.2013. godine, potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 042571 14 Rev od 18.09.2014. godine

6. Predaja u posjed stana i naknada štete za izgubljenju dobit

Član 189. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima

Za uspjeh tužitelja u sporu radi naknade štete u vidu izmakle koristi zbog nemogućnosti izdavanja stana u zakup, nije dovoljno samo utvrditi činjenicu da je tužitelj vlasnik stana, a tužena korisnik istog.

Iz obrazloženja: Tužena u smislu člana 43. Zakona o vlasničko pravnim odnosima, dužna je predati tužitelju u posjed i slobodno raspolaganje predmetni stan, jer je tužena stanovala u stanu tužitelja na osnovu ugovora o kupoprodaji stana čije obaveze nije izvršila. Dakle dokazana je štetna radnja tužene, a to je stanovanje u stanu vlasništvo tužitelja bez naknade. Međutim, da bi se dokazalo postojanje izgubljene dobiti na strani tužitelja prvo je bilo neophodno da tužitelj dokaže da je tu dobit ostvarivao na način da je izdavao stanove u zakup i to stanove koji se nalazi na istoj ili sličnoj poziciji gdje se nalazi sporni stan. Dobit se može izgubiti samo ako je prethodno, prije štete, ostvarivana. Tužitelj je organizacija koja se bavi prodajom, kupovinom stanova za tržište i izdavanjem stanova u zakup trećim licima, te je u smislu člana 123. stav 1. ZPP-a bio dužan dokazati uvidom u rješenje o upisu u registar da se osim prodaje stanova bavio i izdavanjem stanova u zakup, a što ne proizilazi ni iz samog naziva tužitelja, jer se radi o tužitelju koji po nazivu iz upisa u registar ima naziv za izgradnju stanova, dakle u nazivu nema opisano da se bavi izdavanjem stanova. Ukoliko bi i prihvatili da se tužitelj bavio izdavanjem stanova u zakup, tada bi bilo neophodno da tužitelj pruži sudu kao dokaz ugovor o zakupu stanova sačinjen na području na kojem se nalazi stan. Dakle, rješenjem o upisu u Registar i ugovorima o zakupu stanova tužitelj je jedino mogao dokazati da se bavi izdavanjem stanova u zakup te da je iz razloga što je tužena stanovala u stanu vlasništvo tužitelja, a nije plaćala naknadu za stanovanje, tužitelj eventualno trpio štetu u vidu izgubljene dobiti. Tužitelj nije dokazao u smislu člana 123. stav 1. ZPP-a da je zbog štetnikove radnje, štetnih radnjih tužene pretrpio štetu u vidu izgu-

bljene dobiti u smislu člana 189. stav 3. ZOO, pa je tužbeni zahtjev koji se odnosi na naknadu štete za izgublenu dobit u tom dijelu neosnovan.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 068023 10 Gž od 04.05.2011. godine, potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 068023 11 Rev od 06.11.2012. godine

7. Zastara potraživanja

Član 376. Zakona o obligacionim odnosima

Zastara potraživanja naknade nematerijalne štete po osnovu umanjenja opšte životne aktivnosti počinje teći od trenutka kada se zdravstveno stanje oštećenog stabiliziralo do te mjere da se može utvrditi obim štete.

Iz obrazloženja: Da bi utvrdili kada počinje teći zastara potraživanja naknade po osnovu nematerijalne štete, po ocjeni ovog suda, prije svega treba razlikovati trenutak nastanka štete i trenutak kada je oštećeni, odnosno njegovi bliski srodnici, sazna(o)li za obim posljedica i definitivno im budu jasne implikacije štetnog događaja. Dakle, zastara potraživanja počinje teći od onog trenutka, kada se zdravstveno stanje oštećenog tako ustalilo da stručno lice ili medicinski tim, konačno može utvrditi opseg i karakter posljedica štetnog događaja, odnosno visinu invaliditeta direktno oštećene osobe.

U konkretnom slučaju, tužitelji kao bliski srodnici-roditelji oštećenog, su definitivno bili upoznati sa posljedicama štetnog događaja dana 10.03.2005. godine, kada je vještak specijalista ortopetske hirurgije na ročištu iznio svoj nalaz i mišljenje, na osnovu kojeg su roditelji oštećenog, ovdje tužitelji, saznali da je kod njihovog sina a, kao posljedica štetnog događaja nastupila 100% trajna invalidnost, od kog momenta im se razvija trajna duševna bol i patnja vezana za tešku naruženost i invaliditet bliske osobe, odnosno njihovog sina.

Uvažavajući naprijed izneseno, bez obzira na činjenicu da u pomenutom nalazu, između ostalog, stoji da liječenje nije završeno, sasvim je jasno, da je nastavak liječenja sekundarnog karaktera i da se isto odnosi na banjsko liječenje, primjenu fizikalne terapije, vježbi, adaptacije na proteze i slično, a u cilju očuvanja postignute zdravstvene stabilnosti i podizanja kvaliteta života oštećenog. Dakle, ovdje je bitno istaći da se zdravstveno stanje oštećenog stabilizovalo do te mjere da se na osnovu istog i prateće medicinske dokumentacije, nalazom vještaka, mogla pouzdano utvrditi opšta životna sposobnost i stepen invaliditeta direktno oštećenog i njegovo trajanje, na osnovu kojeg su tužitelji, kao bliski srodnici-roditelji direktno oštećenog, konačno saznali o obimu posljedica štetnog događaja te je sasvim je jasno da nije protekao rok zastarjelosti potraživanja od tri godine, pa su navodi žalbe, da je sud povrijedio odredbu člana 376. stav 1. ZOO-a, neosnovani.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 051014 12 Gž od 28.11.2012. godine

8. Visina naknade štete

Član 127. Zakona o parničnom postupku

Ne može se dosuditi naknada štete u skladu s odredbom člana 127. ZPP-a FBiH, ako se tačna visina eventualno pričinjene štete mogla utvrditi vještačenjem.

Iz obrazloženja: Prvostepeni sud je utvrdio da je tužitelj aktivno legitimisan jer je upisan kao savjestan posjednik zemljišta; da je tužena vršila eksploataciju kamena na zemljištu u posjedu tužitelja u manjem dijelu, a da je oštećenje nastalo samom eksploatacijom i izgradnjom puta u većem dijelu od razbacanih ostataka većih komada kamena od miniranja maksimalnog prečnika oko 70 cm. Sud je utvrdio iz nalaza da ukupna površina oštećenja na kč. ... 209 m², a ukupna površina oštećenja na kč. ... iznosi 660 m². U obrazloženju ožalbene presude je naveo da s obzirom da iz Nalaza vještaka geodetske struke postoje oštećenja na parcelama tužitelja od eksploatacije kamena i to na katastarskim česticama .., da tužitelj i tuženi nisu imali primjedbi na Nalaz i mišljenje vještaka i da tuženi nije osporio da je napravljena šteta od razbacanog kamena na navedenim katastarskim česticama na kojima je tužitelj upisan kao vlasnik, to je prvostepeni sud na ime naknade materijalne štete dosudio tužitelju iznos od 5.000,00 KM i sa viškom tužbeni zahtjev tužitelj odbio. Cijeneći navedeno donesena je presuda kao u izreci na osnovu član 1. Protokola 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, člana 154 ZOO- a i člana 127. ZPP-a FBiH.

U toku postupka provedeno je vještačenje na okolnost identifikacije parcela na kojima se kamen nalazi, dakle u svrhu dokazivanja aktivne legitimacije međutim vještačenje na okolnost visine štete tužitelj nije predlagao pa je ova činjenica ostala nedokazana. Sud nije mogao donijeti odluku o visini nastale materijalne štete samo na osnovu laičke procjene, umjesto vještačenja. Zbog toga, osnovano se u žalbi tuženog navodi da u konkretnom slučaju nije bilo mjesta primjeni člana 127 ZPP-a. Naime, ovom odredbom je predviđeno da ukoliko se utvrdi da stranci pripada pravo na naknadu štete, ali se tačna visina tog iznosa ne može utvrditi, ili se može utvrditi samo sa nesrazmjernim teškoćama, sud će o tome odlučiti prema svojoj ocjeni. U konkretnom slučaju postoje dokazi na okolnost da je tuženi tužitelju učinio štetu, ali se visina nastale štete mogla relativno jednostavno utvrditi i nisu postojale nikakve nesrazmjerne teškoće u utvrđivanju visine nastale štete. U toku postupka se vještačenjem po vještaku precizno mogla ustanoviti novčana suma za naknadu, a sud ne raspolaže stručnim znanjem da ocjeni, prihvati navode tužitelja i tužbeni zahtjev po njegovom obračunu. Na osnovu kojih parametara je sud utvrdio da šteta iznosi 5.000 KM ostalo je nejasno jer sud u ožalbenoj presudi nije obrazložio na osnovu čega je došao do iznosa od 5.000,00 KM.

Stoga tužitelj u ovom postupku nije dokazao činjenice na kojima zasniva svoj tužbeni zahtjev, tj. nije dokazao nastanak i visinu materijalne štete koju potražuje tužbenim zahtjevom. Prema tome, u konkretnom slučaju je valjalo primijeniti član 126 ZPP-a, tj. pravilo o teretu dokazivanja i odbiti tužbeni zahtjev u cijelosti.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 65 0 P 105034 10 Gz od 30.03.2012. godine, potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 65 0 P 105034 12 Rev od 21.02.2013. godine

OBLIGACIONO PRAVO - UGOVORI

9. Odgovornost za pravne nedostatke, komisioni ugovor

Članovi 508., 510., 771. Zakona o obligacionim odnosima

Odgovornost za pravne nedostatke stvari koja je prodana trećem licu leži na komitentu, a ne na komisionaru.

Iz obrazloženja: Tuženi je zaključio komisioni ugovor sa komisionarom, radi prodaje putničkog vozila koji je predmet ovog spora, a tužitelj je kupio vozilo od pomenutog komisionara. Komisionar je prodao vozilo tužitelju za račun tuženog, a u svoje ime.

Kada se radi o međusobnim odnosima stranaka koje učestvuju u jednom komisionom poslu – komitent, komisionar, treće lice, onda je interesantno i od praktičnog značaja i pitanje svojine nad stvari koja je predmet komisione prodaje ili kupovine. Kod komisione prodaje, komisionarev komitent (u ovom slučaju tuženi), ostaje vlasnik stvari sve do njene isporuke trećem licu. Između komitenta i komisionara, u pogledu stvari koja je predmet prodaje, postoji samo obligacioni odnos u kome je komisionar dužan samo da izvrši prodaju ugovorene stvari i za što mu je obećana nagrada-provizija, ali isti nema odgovornosti za eventualne pravne ili druge nedostatke na stvari koja je predmet prodaje.

Pravo svojine na stvari koja je data u komision, ostaje komitentovo kao što komitent i stiče to pravo čim komisionar nabavi stvar za njega. Stoga, povjerioci komisionara ne mogu, radi naplate svojih potraživanja preduzimati mjere izvršenja na pravima i stvarima koje je komisionar stekao izvršavajući nalog komitenta. Takve mjere ne mogu preduzimati uopće, pa ni u slučaju eventualnog komisionarevog stečaja. Naime, u konkretnom slučaju, jeste komisionar radio u svoje ime, ali nije radio za svoj račun nego za račun komitenta (ovdje tuženog), a to znači da su to stvari i prava komitentova. Stoga, primjera radi, u slučaju stečaja komisionara komitent ima izlučno pravo iz stečajne mase stvari, kako onih koje je predao komisionaru radi prodaje za njegov račun, tako i onih koje je komisionar nabavio za njega. Iz istih razloga komitent može zahtjevati od trećeg lica, kome je komisionar predao stvar, da cijenu plati njemu, a ne u stečajnu masu (član 789. ZOO-a). Nadalje, komisionarevi povjerioci ne mogu radi naplate svojih potraživanja preduzimati mjere izvršenja na pravima i stvarima njegovih komitenata. Izuzetno, oni to mogu činiti ako se potraživanje odnosi na posao sklopljen povodom tih stvari i prava. Dakle, samo ako su potraživanja nastala u vezi sa sticanjem prava i stvari (član 788. ZOO-a).

U ovom slučaju je značajno i pitanje ko je prodavac. Jer, prodavac odgovara ako na prodatoj stvari postoji neko pravo trećeg lica, usljed koga se isključuje ili ograničava ili umanjuje kupčevo pravo (pravni nedostatak), kao što je u ovom slučaju. Naše pravo nema direktne odredbe koje bi ovaj slučaj rješavale. Po mišljenju ovog suda, odgovornost za pravne nedostatke treba da leži na komitentu jer se komisionar ne upušta u ispitivanje svojine stvari koja mu se predaje na prodaju. Stoga će komisionar, kada mu se kupac

obradi tražeći njegovu zaštitu protiv zahtjeva trećeg lica koje polaže pravo na stvar, pozvati upravo komitenta da odnos rasčisti i stvar oslobodi od prava ili ma kakvog zahtjeva trećeg lica, odnosno naknadi štetu.

Dakle, kod komisijone prodaje sporno je pitanje odgovornosti za evikciju, ako je komisionar primio na prodaju stvar od nekoga ko nije njen sopstvenik i prodao je. Kada se pojavi sopstvenik stvari i po svom pravu svojine zahtjeva od kupca da mu stvar preda, sasvim je jasno da odgovora komitent, jer komisionar prodaje njegovu stvar, iako je prodaje u svoje ime.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 049506 09 Gz od 07.04.2014 godine, revizija odbačena rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 049506 14 Rev od 13.02.2015. godine

10. Ništavost ugovora o kreditu

Član 103. i 1066. Zakona o obligacionim odnosima

Nepostupanje banke po Odluci o minimalnim standardima za dokumentovanje kreditnih aktivnosti banaka ne čini ugovor o kreditu ništavim u smislu odredbe člana 103. Zakona o obligacionim odnosima.

Iz obrazloženja: Prvostpeni sud je kao razlog ništavosti naveo nepostupanje tužitelja po Odluci o minimalnim standardima za dokumentovanje kreditnih aktivnosti banaka (Sl. Novine FBiH br. 3/03) što po mišljenju ovog suda ne može predstavljati osnov za ništavost ugovora u smislu odredbe člana 103. Zakona o obligacionim odnosima. Odredbom člana 1066. Zakona o obligacionim odnosima su propisani forma i sadržina ugovora, da ugovor o kreditu mora biti zaključen u pismenoj formi te da se njim utvrđuje iznos, uvjeti davanja, korištenja i vraćanja kredita. Drugostpeni sud primjećuje da ugovor o kreditu zaključen između tužitelja i prvotužene-protivtužiteljice kao korisnika kredita sadrži sve zakonom propisane elemente pa kao takav ne može biti ništav prema članu 103. Zakona o obligacionim odnosima.. Okolost da tužitelj prilikom odobravanja kredita nije dokazao da se pridržavao odredbi o vođenju i održavanju kreditnog dosijea prema Odluci o minimalnim standardima za dokumentovanje kreditnih aktivnosti banaka (Sl. novine FBiH br. 47/98) koja je bila na snazi u vrijeme zaključenja ugovora o kreditu ne može utjecati na odnos između banke i njenog klijenta jer se ovom Odlukom propisuju uvjeti za vođenje i održavanje kreditnog dosijea te obaveza banke da osigura potpunost i pouzdanost dokumenta u kreditnom dosijeu u kojem se između ostalog nalazi zahtjev za kredit, originalni primjerak ugovora o kreditu, potvrda o zaposlenju, plaću korisnika kredita, namjenu kredita kao i dokumenti koji prikazuju mjere koje je banka preduzela prema neurednom dužniku-korisniku. Prednje navedeno, po mišljenju ovog suda ima za cilj striktno vođenje podataka o potraživanjima banaka kako bi se ostvarila što sigurnija naplata istih, a odsustvo vođenja kreditnih dosijea predstavlja nesigurnost za poslovanje banaka ali ne može predstavljati razlog za ništavost ugovora o kreditu jer su odredbom člana 1066. Zakona o obligacionim odnosima propisani posebni uvjeti za punovažnost ugovora o kreditu. Istovremeno, predmet ugovorene obaveze po ugovoru o kreditu je povrat tačno određene količine novca, a što je moguće, dopušteno i određeno ugovaranje pa se nisu ispunili uvjeti ništavosti prema odredbi člana 47. Zakona o obligacionim odnosima.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 043526 12 Gž od 18.10.2012. godine, potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 043526 13 Rev od 25.09.2014. godine

PRIVREDNO PRAVO

11. Pravo na raskid ugovora

Član 124. Zakona o obligacionim odnosima

Obaveza koja se odnosi na investiranje smatra se uslovom privatizacije, bez čijeg ispunjenja se privatizacija ne može smatrati završenom, pa tužitelju, u skladu sa članom 124. Zakona o obligacionim odnosima, pripada pravo na raskid ugovora zbog neispunjenja te obaveze.

Iz obrazloženja: Ovaj sud smatra da se ugovorna obaveza kupca da izvrši investiranje u obimu koji između ugovornih strana nikada nije promijenjen, ne može smatrati sporednom obavezom, bez obzira što prenos prava na dionicama nije bio uslovljen ispunjenjem te obaveze. Tužitelj je, naime, svoje obaveze prodavca preuzeo i ispunio u skladu sa odredbama Zakona o privatizaciji preduzeća, tako što je donio rješenje o upisu okončane privatizacije u sudski registar, a sve iz razloga da bi se što prije omogućio prenos osnivačkih, pa tako i upravljačkih prava, bez čijeg ostvarivanja privredni subjekti ne mogu funkcionisati. Tačno je da je obaveza investiranja ustanovljena u korist preduzeća koje je predmet prodaje, ali se ta obaveza kupca mora posmatrati i u vezi sa činjenicom da su u slučaju prodaje putem prikupljanja ponuda potencijalnih kupaca, pored početne cijene kapitala unaprijed definirani i drugi kriteriji za vrednovanje ponuda, a to su: investicijske obaveze, plan zapošljavanja, poslovni plan, i kvalitet ponuđača. Obaveza koja se odnosi na investiranje se zbog toga smatra uslovom privatizacije, bez čijeg ispunjenja se ista ne može smatrati završenom, pa tužitelju u smislu odredbe člana 13. tačka 1. Ugovora od 15.01.2004. godine pripada pravo na raskid ugovora zbog neispunjenja te obaveze, jer u slučaju njenog neispunjenja ne može biti ispunjena ni svrha ugovora o privatizaciji preduzeća, a to je njegov uspješan nastavak poslovanja.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Ps 061093 14 Pž 3 od 15.12.2014. godine, potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 Ps 061093 15 Rev od 28.06.2016. godine

12. Obligaciono pravo - član 143. Zakona o obligacionim odnosima

Pretjerano je stroga i nepravična odredba općih uvjeta za kasko osiguranje vozila koja isključuje odgovornost osiguravača ako mu nakon prijavljene krađe vozila osiguranik nije u mogućnosti predložiti originalne ključeve i saobraćajnu dozvolu ukradenog vozila, u slučaju kada do krađe vozila dođe nakon krađe ključa vozila.

Iz obrazloženja: Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da je prvostepeni sud imao u vidu odredbe predmetnog ugovora, uključujući i odredbu člana 21. stav 1. tačka 17. Uvjeta za kasko osiguranje, na osnovu koje je zaključio da su razlozi zbog kojih tužitelj tuženom nije predočio oba originalna ključa ukradenog vozila bitni za odluku. Prilikom tumačenja navedene ugovorne odredbe prvostepeni sud se pozvao na odredbu člana 99. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima, pa je, primjenjujući odredbu o isključenju odgovornosti osiguravača na utvrđeno činjenično stanje imao u vidu zajedničku namjeru ugovornih strana i načela obligacionog prava, te je zaključio da su okolnosti konkretnog slučaja takve da u vrijeme zaključenja ugovora nisu mogle biti uzete u obzir niti su se mogle otkloniti. Navedeni pristup prvostepenog suda rješavanju ovog spora je po ocjeni ovog suda pravilan, jer je i ovaj sud prilikom razmatranja sporne odredbe člana 21. stav 1. tačka 17. Uvjeta za kasko osiguranje zaključio da se radi o odredbi ugovora koja je nepravična i pretjerano stroga prema tužitelju, kao ugovornoj strani koji je potpisao ugovor sa unaprijed pripremljenim sadržajem koji mu je ponudio tuženi. To znači da tužitelj, u slučaju da je znao da mu tuženi neće isplatiti naknadu iz osiguranja ako mu vozilo bude otuđeno korištenjem ukradenog ključa, takav ugovor ne bi zaključio. Svrha predmetnog ugovora je osiguranje imovine u slučaju štete nastale otuđenjem vozila, pa je sasvim jasno da se pod pojmom otuđenja vozila, u širem smislu smatra i prethodno otuđenje njegovog ključa, jer je upravo korištenjem ključa koji je nepoznato lice pribavilo upotrebom sile, tj. provalom u stan osiguranika, došlo do otuđenja osiguranog vozila.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Ps 056548 10 Pž od 22.03.2013. godine

13. Član 18. a stav 2. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima

Privatizirano privredno društvo u čiji osnovni kapital nije unesen stan na kome je pravo raspolaganja imao pravni prednik tog društva, nije odgovorno za namirenje sredstava koja je nosilac stanarskog prava isplatio privremenom korisniku u visini određenoj u sudskom postupku.

Iz obrazloženja: Odredbom člana 18a stav 2 u vezi sa članom 2. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima je propisano pravo nosioca stanarskog prava da u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima namirenje sredstva koje je isplatio privremenom korisniku kada je sud odredio naknadu zahtjeva od nadležnog organa ili davaoca stana na korištenje.

Prvostepeni sud pravilno je utvrdio da tuženi nije bio davalac stana na korištenje, niti je u pogledu spornog stana postao pravni sljednik ranijeg davaoca stana na korištenje, da je u smislu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o otkupu stanova na kojima postoji stanarsko pravo kao privatizirana firma stan predao nadležnoj Općini Novo Sarajevo od koje je tužitelj otkupio stan, da time tuženi nije u materijalno pravnom odnosu sa tužiteljem niti je nadležan organ i pasivno legitimisan za namirenje sredstava koje je tužitelj isplatio privremenom korisniku na ime naknade troškova koje je uložio u predmetni stan.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 044942 08 Gz od 14.02.2013. godine, potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 044942 13 Rev od 26.05.2015. godine

14. Prava iz kupoprodajnog ugovora zaključenog sa bivšom SSNO

Član 39a) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo

Ranijem nosiocu stanarskog prava koji nije u posjedu stana, ne može se priznati pravo vlasništva u skladu s odredbom člana 39a. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, jer ne ispunjava jedan od dva kumulativno postavljena uslova utvrđena tom zakonskom odredbom.

Iz obrazloženja: Iz spisa se može na pouzdan način zaključiti da tužitelj nije dokazao da je u posjedu predmetnog stana, odnosno da je legalni korisnik stana, da bi mu se moglo priznati pravo vlasništva na ovom stanu prema članu 39a) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo. Stoga, tužitelju ne pripada pravo na uknjižbu ovog stana. Ovaj sud smatra da Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo i izmjene i dopune tog zakona je u cijelosti usaglašen sa članom 1. Protokola 1. uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda. Član 1. Protokola 1. uz Evropsku konvenciju reguliše da svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine i niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim Zakonom i Općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine u skladu sa općim interesima ili drugih doprinosa ili kazne. Tužitelj se ne može smatrati ni izbjegla ni raseljena osoba zbog čega ne može biti legalni korisnik stana i isti stan ne može uknjižiti u Zk uredu Općinskog suda u Sarajevu. S obzirom da se iz spisa može zaključiti da tužitelj nije dobio drugi stan iz istog stambenog fonda iz kojeg je dobio ovaj sporni stan to tužitelju pripadaju prava iz člana 39e. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Iz istih razloga je tužiteljevo pravo na dom ograničeno radi opšteg interesa i radi toga što već dugi niz godina ovaj sporni stan nije tužiteljev dom, pa je tužitelj sigurno nakon dugog niza godina riješio svoje stambeno pitanje, koji stan predstavlja dom za njega i njegovu porodicu, pri čemu je i pravno irelevantno da li se radi o stanu sa pravom vlasništva ili o iznajmljenom stanu, jer tužitelj nije dokazao da nije riješio stambeno pitanje u drugoj državi izvan BiH. Imajući u vidu činjenicu da tužitelj nije u posjedu predmetnog stana, jer je rješenjima nadležnih organa odbijen njegov zahtjev za povrat stanarskog prava na predmetnom stanu to je jasno da tužitelj ne ispunjava uslove iz člana 39a. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, jer nema legalan posjed stana, pa time ne ispunjava jedan od dva kumulativno postavljena uslova iz navedenog člana 39a. Zakona.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 042467 10 Gž od 05.09.2012. godine, potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 042467 15 Rev od 10.05.2016. godine

15. Raskid ugovora o korištenju stana

Član 12. Zakona o stambenim odnosima FBiH

Građanin može biti nosilac stanarskog prava samo na jednom stanu, pa je osnovan tužbeni zahtjev za raskid ugovora o korištenju stana zaključenog sa osobom koja je nosilac stanarskog prava na dva stana.

Iz obrazloženja : Prvostepeni sud je pravilno utvrdio da je tuženi nosilac stanarskog prava na dva stana i to na stanu koji se nalaze u istoj ulici što je suprotno članu 12. Zakona o stambenim odnosima U postupku je utvrđeno da je tuženi bio nosilac stanarskog prava na stanu u Sarajevu, u ulici G. br. 27 kojeg je napustio tokom rata i kasnije pokrenuo postupak za povrat stana, da je u međuvremenu od Federalnog ministarstva odbrane-Generalštaba Armije BiH dobio na korištenje i sa istim 09.02.1997.godine zaključio ugovor o korištenju dvosobnog stana u Sarajevu, ulica G. br. 37, površine 92,52 m², u koji je uselio sa porodicom. Tuženi je dana 15.01.2001.godine s ciljem konačnog rješavanja njegovog stambenog pitanja u Sarajevu, izjavio da Federalnom ministarstvu odbrane ustupa stan u ulici G. br. 27, na kojem je nosilac stanarskog prava, da je rješenjem Uprave za stambena pitanja Kantona Sarajevo potvrđeno da je tuženi nosilac stanarskog prava na stanu u ulici G. br. 27 i da mu se isti vraća u posjed. Tuženi je uveden u posjed tog stana, od kada koristi dva stana (na adresi G. broj 27. i broj 37.). Tužitelj je, polazeći od izjave tuženog o ustupanju stana u G. broj 27, obnovio ugovor o korištenju stana sa tuženim iz 1997. godine i to dana 19.08.2005. godine, te pozvao tuženog 06.10.2008. godine da mu ustupi stan na broju 27, što tuženi nije učinio jer je u taj stan uselio njegov sin, a tuženi nastavio koristiti sporni stan.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 114059 11 Gž od 08.10.2015. godine, potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 114059 16 Rev od 19.07.2016. godine

16. Prodaja stana - vojni stan

Član 39. e Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stansko pravo

Isplata koja je izvršena samoinicijativno i bez saglasnosti volja o kupoprodaji između ugovornih strana, ne smatra se ugovornom obavezom prednika tužiteljice, niti ugovornom obavezom koju ima u vidu odredba iz člana 46. Zakona o prometu nepokretnosti.

Iz obrazloženja: Prema stanju spisa i utvrđenim činjenicama u postupku prema dokazima koje je sudu ponudili tužitelji i koji se nalaze u spisu, između pravnog prednika tužitelja i tuženog nije zaključen punovažan ugovor o kupoprodaji predmetnog stana obzirom da na ugovoru u pismenoj formi nedostaju vjerodostojni datumi zaključenja i potvrda o predaji ugovora nadležnoj poreskoj službi.

Prema prinudnim propisima (čl. 9 st.2. Zakona o prometu nepokretnosti i čl. 39. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo) za punovažnost ugovora o kupovini predmetnog stana, nužna je bila, i sada je, pismena forma , kao i datum u pismenoj formi, jer u protivnom ugovor prema propisu čl. 39 e Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova ne može proizvoditi pravno dejstvo. Pri tom činjenice o izvršenim pravnim radnjama u svrhu zaključenja ugovora ne mogu zamijeniti zakonski uslov za punovažnost ugovora obzirom na dokazano stanje, a to je da pravni prednik tužiteljice nije zaključio pisani ugovor o otkupu stana do dana 06.04.1992. godine i ugovor dostavio na ovjeru nadležnoj poreznoj službi (zakonske pretpostavke čl. 1. (u izm.čl.39.) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (Sl.n. FBiH br. 54/04), zbog čega prema citiranim prinudnim propisima isti nije ni nastao, pa su i zahtjev tužbe za utvrđenje pravovaljanosti kupoprodaje stana i zahtjev za uknjižbu na osnovu sudskog utvrđenja pravovaljane kupoprodaje, neosnovani. Kako kupoprodaja nije ni nastala to nema ni osnova za sticanje vlasništva uknjižbom.

Dakle, suprotno navodima žalitelja u provedenom postupku, isplata koja je izvršena 06.02. ili 15.02.1992. i 26.03.1992. godine ne smatra se ugovornom obavezom prednika tužiteljice, a niti ugovornom obavezom koju ima u vidu odredba iz člana 46. Zakona o prometu nepokretnosti, kada je takva isplata učinjena samoinicijativno i bez saglasnosti volja o kupoprodaji između ugovornih stranaka, pa je prvostepeni sud na osnovu pravilnog pravnog zaključka o nepostojanju dva od tri obavezna elementa , a to je do kada je zaključen ugovor o otkupu stana i da je isti ovjeren od nadležne porezne službe, koje propisuje Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova, pravilno zaključio o nepostojanju punovažnosti kupoprodajnog ugovora i na osnovu toga pravilno odlučio kada je tužbeni zahtjev odbio.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 042192 09 Gz od 30.04.2012. godine potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 042192 12 Rev od 23.04.2013. godine.

RADNO PRAVO

17. Zastara novčanih potraživanja iz ugovora o djelu

Član 106. Zakona o radu

Zastarni rok od tri godine ne može se primijeniti na novčana potraživanja iz ugovora o djelu, koji je zaposlenik zaključio sa poslodavcem sa kojim već ima zaključen ugovor o radu.

Iz obrazloženja: Ovakav zaključak suda ovaj sud cijeni pogrešnim iz razloga što je navedeni član Zakona o radu neprimjenjiv za predmetno potraživanje. Naime, izrada Elaborata o osnivanju Univerziteta prema odluci Upravnog odbora na način kako je donijeta nije u opisu poslova iz Ugovora o radu kojeg je tužitelj zaključio sa tuženim kao redovnim profesorom na radnom mjestu Nastavnika za oblast kvantitativnih predmeta (matematika, statistika) na univerzitetu već se radi o Ugovoru o djelu kojeg je tuženi zaključio između ostalog i sa tužiteljem pa se u tom slučaju primjenjuju rokovi zastarjelosti koje poznaje Zakon o obligacionim odnosima, opšti rok zastarjelosti iz člana 371. ZOO-a kada potraživanje zastarijeva za 5 godina. U ovom slučaju se radi o potraživanju iz osnova ugovora o djelu a ne o potraživanju iz radnog odnosa, kako je to našao prvostepeni sud, gdje je prigovor zastarjelosti od strane tuženog neosnovan a navodi žalbe sada tužitelja osnovani.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 178431 12 Rsž od 22.06.2016. godine

NASLJEDNO PRAVO

18. Nužni nasljednici

Član 28. Zakona o nasljeđivanju

Relativni nužni nasljednici moraju dokazivati ispunjenje kumulativnih uvjeta iz člana 28. stav 2. Zakona o nasljeđivanju.

Iz obrazloženja: Prvostepeni sud je, utvrdio da je tužiteljica unuka ostavitelja, da je ostavitelj za života raspolagao imovinom i to na način da je ugovorom o poklonu spornu nekretninu darovao kćerci. Slijedom navedenog prvostepeni sud je utvrdio da je tužiteljica relativni nužni nasljednik, te da ista ima pravo na dio zaostavštine kojim ostavilac ne može raspolagati samo u slučaju da je trajno nesposoban za rad i da nema nužnih sredstava za život.

U konkretnom slučaju ne može se primjeniti načelo predstavljanja jer su nužni nasljednici samo osobe određene u odredbi člana 28. Zakona o nasljeđivanju i pod uslovima propisanim u navedenom članku pa je pravilan zaključak prvostepenog suda da je tužiteljica nužni nasljednik iza ostavioca, te da svoje pravo na nužni nasljedni dio izvodi na osnovu odredbe člana 28. stav 2. Zakona o nasljeđivanju, a ne na osnovu prava predstavljanja kako se to navodi u žalbi. Tužiteljica nije dokazala da ispunjava uslove propisane zakonom, odnosno da je nesposobna za rad i da nema nužnih sredstava za život, te je prvostepeni sud pravilno odbio tužbeni zahtjev.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 192355 11 GŽ od 19.09.2016. godine

19. Pravo na nužni nasljedni dio

Član 31. Zakona o nasljeđivanju

U vrijednost ostavine na osnovu koje se izračunava nužni nasljedni uračunava se vrijednost cjelokupne ostaviočeve imovine, svih raspolaganja koja je učinio putem testamenta i svih poklona koje je dao nasljednicima i drugim licima, a ne samo vrijednost imovine koja je bila predmet ugovora o poklonu kojim je, po tvrdnji nužnih nasljednika, povrijeđeno njihovo pravno na nužni dio.

Iz obrazloženja: Suprotno žalbenim prigovorima prvostepeni sud se pravilno pozvao na odredbe člana 31. Zakona o nasljeđivanju, kojim je propisan način utvrđivanja vrijednosti zaostavštine na osnovu koje se izračunava nužni nasljedni dio.

Žalba gubi iz vida da se nužni dio određuje u odnosu na zakonski dio koji određenom nasljedniku pripada. Da bi se utvrdio zakonski dio koji pripada nasljednicima potrebno je prije toga utvrditi vrijednost cjelokupne zaostavštine imajući u vidu i imovinu sa kojom je ostavilac raspolagao testamentom i imovinu sa kojom je ostavilac raspolagao ugovorom o poklonu.

Prema tome, prvostepeni sud, nakon izvedenog dokaza vještačenjem po vještaku građevinske struke na okolnost procjene vrijednosti stambeno-poslovnog objekta u vrijeme poklona, a koji se nalazi u Sarajevu, ulica H., pravilno zaključuje da je za potrebe određivanja veličine nužnog nasljednog dijela potrebno utvrditi vrijednost zaostavštine koja predstavlja cjelokupnu ostaviočevu imovinu, jer sama procjena imovine koja je bila predmet ugovora o poklonu, a na kojoj nužni nasljednici smatraju da je povrijeđeno pravo na nužni dio, nije dovoljna da bi se utvrdila vrijednost ostavine kao osnov za izračunavanje nužnog dijela.

Da bi se utvrdila povreda nužnog nasljednog dijela, tužitelji su bili dužni dokazati vrijednost cjelokupne ostaviočeve imovine, vrijednost svih raspolaganja koja je učinio putem testamenta, kao i vrijednost svih poklona koje je dao nasljednicima i drugim licima.

Kako tužitelji koji su proglašeni nužnim nasljednicima na imovini sa kojom je ostavilac raspolagao testamentom, nisu dokazali da je povrijeđeno njihovo pravo na nužni dio i na imovini ostavioca koja je bila predmet ugovora o poklonu, to je prvostepeni sud pravilno odlučio kada je odbio tužbeni zahtjev tužitelja.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 059644 14 Gž 2 02.12.2014. godine, potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 P 059644 15 Rev od 14.07.2015. godine.

PORODIČNO PRAVO

20. Izdržavanje djeteta

Član 236. stav 1. Porodičnog zakona

Visina izdržavanja djeteta se određuje prema uzrastu i potrebama za školovanje djeteta. Uslovi i način života roditelja utiču na visinu izdržavanja djeteta ali sud neće dosuditi iznos koji prevazilazi potrebe izdržavanja neovisno o tome što su materijalne mogućnosti roditelja koji daje izdržavanje znatno veće.

Iz obrazloženja: Tuženi ne spori da je iznos njegovih primanja 3.500,00 KM koje ostvaruje od izdavanja u zakup kuće, a da samostalno određuje visinu plaće u preduzeću čiji je direktor i osnivač, koja iznosi 1.500,00 KM. Sud, imajući u vidu uzrast i potrebe djeteta prema odredbi člana 236 st. 1. Porodičnog zakona i primanja tuženog od zakupnine i dohotka kojeg ostvaruje u društvu čiji je osnovač i direktor, nalazi da bi iznos davanja za izdržavanje trebao biti uvećan zbog nespornih solidnih primanja tuženog te potrebe školskog djeteta koje su u konkretnom slučaju veće obzirom na dosadašnji način života kojeg su mu roditelji bili u prilici priuštiti, a što uključuje brojne materijalne izdatke, u skladu sa visokom životnim standardom svojih roditelja. Ovaj sud smatra adekvatnim iznos od 600,00 KM kojeg je prvostepeni sud dosudio ali za period do donošenja drugostepene presude, a nalazi da je opravdano povećati novčani iznos za period nakon donošenja drugostepene odluke, konkretno od 14.08.2009. godine na 800,00 KM mjesečno pa ubuduće zbog gore pomenutih potreba djeteta koje je sad školskog uzrasta i koje je naviklo na materijalno bogat život, a i zbog mogućnosti tuženog da doprinosi izdržavanju u ovom iznosu.

Međutim, u preostalom dijelu, koji se odnosi na iznos preko dosuđenog (tužiteljica je odredila tužbeni zahtjev za izdržavanje djeteta od 2.000 KM mjesečno), žalba je neosnovana. Iznos od 800,00 KM mjesečno je visok u odnosu na prilike mjesta u kojem dijete živi, a što sud ne može zanemariti, jer je dosuđeni iznos približan iznosu prosječno isplaćene plaće zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine koja je prema statističkim podacima za period april-juni 2009 iznosila 794,37 KM („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 53/09), pa sud smatra da sa ovako dosuđenim mjesečnim iznosom mogu zadovoljiti sve prosječne potrebe djeteta kao i većinu potreba koje iziskuju veće materijalne izdatke u cilju što lagodnijeg života djeteta školskog uzrasta.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 043123 09 Gž od 13.08.2009. godine, apelacija odbačena Odlukom o dopustivosti Ustavnog suda Bosne i Hercegovine od AP 3383/09 od 14.03.2012. godine

PARNIČNI POSTUPAK

21. Stvarna nenadležnost Općinskog suda, rješavanje o zakonitosti upravnog akta

Član 27. Zakona o sudovima FBiH, a u vezi sa članom 17. stav 1., član 20. stav 1. i član 27. ZPP-a FBiH.

Akt najvišeg entitetskog organa izvršne vlasti, donesen temeljem ovlaštenja iz člana 115. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH, je upravni akt, te se o zakonitosti tog akta odlučuje u upravnom sporu za koji Općinski sud prema odredbama Zakona o sudovima u FBiH, nije nadležan.

Iz obrazloženja: Pravilno prvostepeni sud zaključuje da je predmet odlučivanja u ovoj pravnoj stvari zakonitost upravnog akta na temelju kojeg tuženi trećem licu omogućava da samostalno i u svoje ime pokrene postupak za upis prava vlasništva, odnosno da se radi o aktu raspolaganja tuženog. Dakle, cijeneći da je upravni akt autoritativna odluka s kojom se izaziva neposredan pravni učinak o pravima i dužnostima fizičkih i pravnih lica, te kako se u konkretnom slučaju ispunjena obilježja upravnog akta (autoritativnost, jednostranost, konkretnost i neposrednost) to je jasno da je Odluka tuženog broj 453/2016 od 18.02.2016.g. akt raspolaganja najvišeg entitetskog organa izvršne vlasti i to po osnovu ovlaštenja iz čl. 115. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH („Sl. novine FBiH“ br. 35/05), te da se radi o upravnom sporu, za koje sporove je stvarno nadležan da rješava Kantonalni sud, pa je neodrživ žalbeni navod da je rješavanje ovog spora u nadležnosti općinskog suda.

Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 562809 16 G od 04.05.2016. godine

22. Izberiva mjesna nadležnost

Član 32. stav 2. Zakona o parničnom postupku

Kolizione norme se ne primjenjuju među entitetima Bosne i Hercegovine. Kada je šteta nastala na području Republike Srpske, a oštećeni ima prebivalište na području Federacije Bosne i Hercegovine primjenjivo je pravilo o izberivoj mjesnoj nadležnosti iz člana 32. stav 2. Zakona o parničnom postupku.

Iz obrazloženja: Neosnovan je prigovor prvotuženog u pogledu mjesne nenadležnosti Općinskog suda u Sarajevu jer se u konkretnom slučaju radi o sporu za naknadu vanugovorne štete, konkretno štete nastale usljed saobraćajne nezgode, u kojoj je prvotužitelj zadobio teške tjelesne ozljede, pa je on u smislu odredbe člana 32. Zakona o parničnom postupku, imao mogućnost podići tužbu kako pred sudom na čijem području je štetna radnja počinjena, odnosno štetna posljedica nastupila, tako i pred sudom na čijem području ima prebivalište, što je i učinio, obzirom da ima prebivalište na području Sarajeva, dakle na području u nadležnosti prvostepenog suda. Tuženi se neosnovano poziva na pravila kolizionog prava jer se u konkretnom slučaju ne radi o pitanju iz oblasti međunarodnog privatnog prava, nego pitanja nadležnosti između entiteta jedne države. Stoga, kako je prvotužitelj u skladu sa članom 32. ZPP-a Federacije izabrao mjesno nadležni sud, konkretno Općinski sud u Sarajevu, kao nadležni sud po mjestu njegovog prebivališta, isti se nije mogao oglasiti mjesno nenadležnim, u smislu odredbe člana 16. stav 3. ZPP-a Federacije, kako se u žalbi neosnovano ističe.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 009-0-Gž-07-000319 od 24.04.2007. godine, potvrđena presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 070-0-Rev-07-001771 od 03.02.2009. godine

23. Raspravljanje o protivtužbenom zahtjevu

Član 74. Zakona o parničnom postupku

Nisu ispunjeni uvjeti za raspravljanje o protivtužbenom zahtjevu koji se odnosi na poništenje ugovora, ukoliko tužbom nisu obuhvaćeni svi ugovarači iz ugovora čije se poništenje traži protutužbom.

Iz obrazloženja: Prvostepeni sud je zakonito odbio raspravljanje po protivtužbenom zahtjevu za poništenje Ugovora o kreditu od 01.01.2008. godine budući da nisu ispunjene zajedničke pretpostavke za raspravljanje po tužbenom i protivtužbenom zahtjevu jer su potpisnici ugovora jedinstveni materijalni suparničari koji svi moraju biti obuhvaćeni tužbom, a ne selektivno pa je prvostepeni sud donio zakonitu odluku kada je odbio raspravljanje po protivtužbenom zahtjevu zbog nepostojanja procesnih pretpostavki.

Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 182943 12 Gž od 21.10.2015. godine

24. Odlaganje ročišta

Član 112. Zakona o parničnom postupku

Nema osnova za odlaganje ročišta zbog korištenja godišnjeg odmora kada je punomoćnik tužitelja unaprijed uredno obaviješten o datumu i vremenu održavanja ročišta.

Iz obrazloženja: Tužitelj je obaviješten u datumu i vremenu održavanja ročišta pred prvostepenim sudom dana 05.04.2013. godine, a tužitelj i ne spori da je bio uredno obaviješten o zakazanom datumu održavanja ročišta za dan 15.08.2013. godine. Nije osnovan žalbeni prigovor tužitelja da je sud nezakonito odlučio odbiti tužitelja sa zahtjevom za odlaganje ročišta. Odredbom člana 112. ZPP-a su propisana dva moguća razloga za odlaganje započetog ročišta, a to su: 1) ako bez krivnje stranke koja predlaže odlaganje ročišta na ročištu nije moguće izvesti neki od dokaza čije je izvođenje određeno, a koji je važan za pravilno donošenje odluke i 2) ako obje stranke predlažu odlaganje radi pokušaja mirnog rješenja spora ili zaključenja sudske nagodbe. U ovoj pravnoj stvari tužitelj je zatražio odlaganje ročišta dana 02.08.2013. godine zbog korištenja godišnjeg odmora, a kako to sud nije dozvolio jer se nisu stekli zakonski uvjeti iz člana 112. ZPP-a to je, suprotno žalbenom prigovoru, prvostepeni sud u nastavku postupka pravilno odlučio da se tužba smatra povučenom u smislu odredbe člana 84. ZPP-a.

Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 P 194758 14 Gž 2 od 05.02.2014. godine

25. Stranačka sposobnost pravnog lica

član 291. stav 1. Zakona o parničnom postupku

Tužba protiv tuženog koji je brisanjem iz sudskog registra prestao postojati kao pravno lice ima nedostatak koji se tiče sposobnosti tuženog da bude stranka u parnici.

Iz obrazloženja: U toku prvostepenog postupka je utvrđeno da je rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu utvrđen prestanak rada preduzeća X.X, zbog nepodnošenja prijave za upis u registar usklađivanja podataka prema članu 382. Zakona o privrednim društvima FBiH, a da je brisanje navedenog poslovnog subjekta iz sudskog registra izvršeno rješenjem Općinskog suda u Sarajevu, koje je objavljeno u „Službenim novinama FBiH“. Imajući u vidu navedene činjenice, prvostepeni sud je pravilno postupio kada je odbacio predmetnu tužbu, budući da u ovoj parnici više nema tuženog, koji je brisanjem iz sudskog registra izgubio svoju stranačku sposobnost, odnosno prestao je postojati kao pravno lice. Suprotno žalbenim navodima tužitelja, prvostepeni sud je pravilno primjenio odredbe parničnog postupka, jer sud u konkretnom slučaju nije imao obavezu da poziva tužitelja da otkloni nedostatke, jer se radi o nedostacima koji se ne mogu otkloniti.

Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Ps 014158 16 Pž 4 od 11.04.2016. godine, potvrđeno rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 Ps 014158 16 Rev od 28.06.2016. godine

26. Nepoštivanje suda

Član 407. stav 2. Zakona o parničnom postupku

Iznošenje navoda kojima se postupanje sudije karakteriše kao kriminalno i korumpirano predstavlja vrijeđanje institucije suda, te je kažnjivo u skladu s odredbom člana 407. stav 2. Zakona o parničnom postupku.

Iz obrazloženja: Neosnovano se žalbom prigovara da uredujući sudija suda prvog stepena svoje lično ponašanje poistovjećuje sa institucijom suda. U konkretnom slučaju irelevantno je koji je sudija sudio u predmetu kojeg punomoćnik tužitelja karakteriše kao „političko-sudsko-kriminalni predmet“, odnosno na kojeg sudiju lično se odnosi navod o „korumpiranosti suda“. Karakterisanje postupanja bilo kojeg sudije određenog suda kao kriminalnog i korumpiranog, bez postojanja pravomoćne presude o postojanju krivičnog djela i krivične odgovornosti tog sudije, predstavlja vrijeđanje same institucije suda. Iz tog razloga, iznošenje ovakvih navoda od strane bilo kojeg učesnika u postupku, neprihvatljivo je, te je kao takvo i sankcionisano u skladu s odredbom člana 407. stav 2. Zakona o parničnom postupku. Takođe, nije osnovan navod žalbe da se izricanjem kazne punomoćniku tužitelja tužitelju onemogućava da koristi činjenice i dokaze na kojima zasniva svoj tužbeni zahtjev, budući da tužitelja ništa ne sprječava da navedenu procesnu građu iznese bez korištenja uvredljivih riječi i izraza. Iz izloženih razloga, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno postupio kaznivši punomoćnika tužitelja novčanom kaznom.

Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 054305 08 Rsž od 07.11.2012. godine, apelacija odbijena odlukom o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: AP 81/13 od 17.2.2016. godine

STEČAJNI POSTUPAK

27. Prijava potraživanja u stečajnom postupku

Član 85. Zakona o stečaju i likvidaciji

Stečajni upravnik nema obavezu da vrši prijavu potraživanja u stečajnom postupku jer je to obaveza povjerilaca, niti je ovlašten da se u parničnom postupku izjašnjava o potraživanju koje nije ispitano u stečajnom postupku.

Iz obrazloženja: Odredbom čl. 85. Zakona o stečaju i likvidaciji („Službene novine Federacije BiH“, broj 23/98), koji je bio na snazi u vrijeme otvaranja stečaja nad tuženim, je propisana obaveza prijavljivanja svih potraživanja stečajnih povjerilaca, pa tako i onih koja su predmet parničnog postupka pokrenutog prije otvaranja stečaja. To znači da se iz stečajne mase mogu namiriti samo povjerioci čija su potraživanja prijavljena i ispitana u stečajnom postupku, odnosno da tužitelj koji ne podnese prijavu potraživanja u stečajnom postupku, gubi pravo na namirenje svog potraživanja.

Neosnovani su žalbeni navodi tužitelja koji ukazuju na obavezu stečajnog upravnika da izvrši prijavu potraživanja. Stečajni upravnik nema obavezu da vrši prijavu potraživanja u stečajnom postupku jer je to obaveza povjerilaca, niti je ovlašten da se u parničnom postupku izjašnjava o potraživanju koje nije ispitano u stečajnom postupku.

Budući da je prvostepeni sud pravilno utvrdio činjenicu koja je bitna za donošenje odluke, a to je da tužitelj nije u stečajnom postupku prijavio potraživanja koja su predmet ove parnice, pravilna je i njegova ocjena da postoje zakonske smetnje za nastavak prekinutog parničnog postupka, kao i odluka da podnesenu tužbu odbaci.

Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Ps 014290 08 Pž od 10.12.2008. godine

28. Namirenje razlučnog povjerioca iz založene nekretnine

Član 43. Zakona o stečajnom postupku

Budući da razlučni povjerilac ima ovlaštenje na odvojeno namirenje iz predmeta razlučnog prava, on ima mogućnost da prvo pokrene izvršni postupak i pokuša se namiriti iz založene nekretnine, pa tek ukoliko se u tom postupku ne bi mogao u cijelosti namiriti, taj bi povjerilac imao pravni interes da podnese prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad imovinom svog dužnika.

Iz obrazloženja: Prvostepeni sud se pravilno pozvao na odredbu člana 43. Zakona o stečajnom postupku, kojom su propisani uslovi za otvaranje stečajnog postupka, u vezi sa odredbom člana 4. istog zakona, kojom je propisano da je za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, pored stečajnog dužnika ovlašten i svaki povjerilac koji ima pravni interes za provođenje stečajnog postupka, koji je dužan učiniti vjerovatnim svoje potraživanje i platežnu nesposobnost stečajnog dužnika.

U konkretnom slučaju je podnosilac prijedloga povjerilac koji ima svojstvo razlučnog povjerioca iz člana 38. stav 2. tačka 1. Zakona o stečajnom postupku, budući da je njegovo potraživanje osigurano založnim pravom na nekretninama dužnika. Povjerilac koji ima razlučno pravo na nekom predmetu stečajne mase je ovlašten na odvojeno namirenje i on ima pravo pokrenuti izvršni postupak radi namirenja tog svog potraživanja odvojeno od stečajnog postupka. Zbog toga je prvostepeni sud pravilno ocijenio da prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nije podnesen u skladu sa odredbom člana 4. stav 1. Zakona o stečajnom postupku, odnosno da prijedlog nije dopušten u smislu odredbe člana 43. stav 4. istog zakona, budući da otvaranje stečajnog postupka nije neophodno radi namirenja njegovog potraživanja. Tek u slučaju kada se razlučni povjerilac ne namiri u cjelosti iz založnog prava, ili kada se odrekne odvojenog namirenja, što predlagač u konkretnom slučaju nije učinio, nastaje njegov pravni interes člana 67. stav 1. tačka 7. Zakona o parničnom postupku kada je donio procesnu odluku kojom je prijedlog odbacio.

Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 St 501455 15 Pž od 08.02.2016. godine

IZVRŠNI POSTUPAK

29. Atrakcija nadležnosti

Član 67., 114., 136. Zakona o izvršnom postupku

Pokretanje stečajnog postupka ne dovodi do atrakcije nadležnosti u izvršnom, već samo u parničnom postupku, dok se u izvršnim postupcima nadležnost određuje prema odredbama Zakona o izvršnom postupku.

Iz obrazloženja: Razmotrivši navode žalbe, ovaj sud je našao da se neosnovano žalbom ukazuje da u konkretnom slučaju valja primijeniti odredbe člana 45. Zakona o parničnom postupku. Tom odredbom, kako se pravilno navodi u žalbi, predviđeno je da je za suđenje u sporovima koji nastaju u toku i u povodu stečajnog postupka mjesno isključivo nadležan sud na čijem se području nalazi sud koji provodi stečajni postupak. Odredbom člana 21. stav 1. Zakona o izvršnom postupku, propisano je da se u izvršnom postupku na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, ako tim ili drugim zakonom nije drukčije određeno. Odredbama čl. 67, 114. i 136. Zakona o izvršnom postupku izričito je propisana mjesna nadležnost suda u zavisnosti od predmeta izvršenja. Zakon o izvršnom postupku, dakle, u pogledu mjesne nadležnosti sadrže posebne odredbe, drugačije od onih sadržanih u Zakonu o parničnom postupku, pa se odredba člana 45. Zakona o parničnom postupku ne može primjenjivati u izvršnim stvarima.

Pokretanje stečajnog postupka, dakle, ne dovodi do atrakcije nadležnosti u izvršnim, već samo u parničnom postupku, dok se u izvršnim postupcima nadležnost procjenjuje prema odredbama Zakona o izvršnom postupku, kao posebnog zakona.

Stoga, nesporna okolnost da je pred Općinskim sudom u Sarajevu u toku stečajni postupak nad izvršnikom koji se vodi pod brojem: 65 0 St 115069 10 St 2 – nije od uticaja na određivanje mjesne nadležnosti u ovoj izvršnoj stvari.

Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 I 530696 15 Gži od 10.06.2016. godine

VANPARNIČNI POSTUPAK - PRIZNANJE STRANE SUDSKE ODLUKE

30. Uvjeti za priznanje strane sudske odluke

Član 88. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja o određenim odnosima

Nisu se stekli uvjeti za priznanje strane sudske odluke kada inostrani sud tužbu i druga pismena, suprotno zakonu, dostavi direktno tuženom, umjesto da komunicira konzularnim putem.

Iz obrazloženja: Prema odredbama parničnog postupka koji je na snazi u Republici Sloveniji kao i odredbama Zakona o parničnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine gdje se nalazi sjedište protivnika predlagatelja, nije propisana mogućnost direktnog dostavljanja preko pošte, odnosno na način kako se pismena dostavljaju domaćim državljanima i pravnim osobama kako je to učinio Okružni sud u Ljubljani u postupku protiv tuženog pravnog lica iz Sarajeva. Kako je Okružni sud u Ljubljani izvršio dostavljanje tuženom – protivniku predlagatelja suprotno odredbi člana 135. Zakona o parničnom postupku Republike Slovenije, a što je rješavajući po žalbi tuženog drugostepeni Viši sud u Ljubljani utvrdio, ali nije smatrao nezakonitim nego je potvrdio prvostepenu presudu, ovaj sud zaključuje da je osnovan prigovor protivnika predlagatelja da nije mogao učestvovati u postupku zbog počinjenih nepravilnosti od strane sudova koji su odlučivali u konkretnoj pravnoj stvari. Ovaj sud naglašava da pravila dostavljanja koja u sebi imaju element inostranosti se ne mogu minimizirati jer se ona i uspostavljaju u cilju suradnje i saznanja javnih vlasti o postupcima koja se tiču dvije ili više država, a podsjećanja radi jedna od uloga diplomatsko-konzularnih predstavništava jedne države je pružanje međunarodne pravne pomoći u zaštiti interesa njenih državljana, odnosno fizičkih i pravnih osoba u inostranstvu što je nemoguće ukoliko ova predstavništva, odnosno nadležni organi nemaju zvanična saznanja o postupcima koji se tiču njenih državljana odnosno pravnih osoba.

Stoga, kako je Okružni sud u Ljubljani u više navrata izvršio nezakonito dostavljanje protivniku predlagatelja koja nezakonitost nije otklonjena u postupku po žalbi tuženog pred Višim sudom u Ljubljani, to ovaj sud zaključuje da je osnovan prigovor protivnika predlagatelja da nije na zakonit način mogao učestvovati u postupku pa je ovaj sud u skladu sa odredbom člana 88. stav 1. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja odbio priznanje pravosnažne presude zbog **i z o s t a n k a** Okružnog suda Ljubljani.

Rješenje Kantonalnog suda u Sarajevu br. 09 0 V 008080 10 V od 04.07.2013. godine potvrđeno rješenjem Vrhovnog suda Federacije BiH br. Broj: 09 0 V 008080 13 Gž od 31.10.2013. godine

